This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

B63Z56

C132833

Hs. Overbibliotekar H. O. Lange
Velbyst fra
O.O.B.

TO BIOGRAFISKE SKITSER

— I. C. J. BOYE * II. L. A. BØDTCHER —

AF

OLAF O. BARFOD

KØBENHAVN
OLAF O. BARFOD & CO.S FORLAG
KIHLS BOGTRYKKERI
1903

PRESERVATION
COPY ADDED
MF 12.10

Disse to biografiske Skitser har været trykte før: den første i »Højskolebladet« f. d. 1. Jan. 1892 og den anden i det samme Blad f. d. 21. April 1893.

O. O. B.

PT 8125
B63Z56

INDHOLD

Side

Caspar Johannes Boye 5

Ludvig Adolph Bødtcher 15

M770275

CASPAR JOHANNES BOYE.

ET MINDEBLAD
VED HANS HUNDREDAARSFEST.

PRÆSTEN og Digteren Caspar Johannes Boye blev født paa Kongsberg i Norge d. 27. Decbr. 1791. Over den store og alsidige Virksomhed, som han udfoldede i første Halvdel af det 19de Aarhundrede, har Glemslens Slør allerede hvilet i mange Aar; men da hans Navn nu en Gang tilhører Historien, saa vil vi i Hundredaaret efter hans Fødsel drage dette Slør til Side og mindes ham, hvis Salmer endnu den Dag i Dag lyder trindt omkring i vore Kirker.

Da han blev født, var hans Fader Rektor ved den paa Kongsberg i Aaret 1786 genoprettede Latinskole. Saa vel her som senere i Trondhjem, hvor han virkede i samme Stilling, vandt han et agtet og anset Navn som en dygtig og alvorlig Pædagog, der siden mindedes med Kærlighed og Ærbødighed af

sine gamle Disciple. I sit første Ægteskab med Dorothea Sophie Styhr havde han tre Sønner: Provst C. B., Rektor (senere Toldkasserer) A. B. samt Caspar Johannes Boye.

I Trondhjem, hvortil Faderen, som ovenfor nævnt, blev forflyttet, forberedtes Caspar Johannes Boye til Eksamen artium. Da han imidlertid, efter endt Skolegang, var for ung til at underkaste sig denne Eksamen, maatte han endnu i to Aar opholde sig i Norge. Disse Aar tilbragte han da med at give In-

formationer; men ved Siden heraf syslede han ogsaa med Poesi, som han allerede da omfattede med stor Kærlighed og levende Interesse. Fra denne Tid skriver sig da ogsaa flere af hans Smaadigte, af hvilke: »Elegi ved Ruinerne af Munkeklostret paa Tuterøen« (en Ø i Trondhjemsfjorden) siden blev optaget i en trykt Digtsamling. Da han i Aaret 1810 kom til København som Student, vandt han, paa Grund af sit indtagende Væsen og sin digteriske Begavelse, snart Indpas i mange Hjem, blandt hvilke det Collinske bør nævnes i første Række. Til dette Hjem blev han nærmere knyttet, som vi senere vil faa at se.

Det var i en rig og bevæget Tid, at Boye kom til København for ved dets Universitet at begynde paa sit Embedsstudium; thi endnu var Klangen af det Malm, »der dundred det ny Aarhundred en Morgensang«, ikke forstummet. I Alt, hvad der var oppe baade paa Literaturens og Politikens Omraade, tog han Del med Liv og Lyst, ligesom der ogsaa begyndte at komme Fart i hans egen poetiske Produktion. I de Kredse, hvori han færdedes, saa man op til den unge, begavede Student, hvis poetiske Talent man snart lærte at skatte. Der hengik imidlertid heller ikke ret lang Tid, inden det store Publikum ogsaa fik Øje

paa ham. Anledningen hertil gav hans Digt: »Nor til Dana«, der var fremkaldt ved Fredslutningen 1814. Sin Harme over, at Danmark da, uden at anstrænge sig til det yderste, gav Afkald paa Norge, gav han Luft i dette Digt, der, uagtet det aldrig blev trykt, snart var paa alles Læber. Forgæves søgte Politiet at tilintetgøre Afskrifterne, der fløj Landet over.

Under dette bevægede Liv havde han fortsat sine Studier, saaledes at han i Aaret 1816 kunde underkaste sig den theologiske Embedseksamen, efter at han først i nogle Aar havde studeret Jura. Et Par Aar herefter (1818) blev han ansat som Andenlærer ved Jonstrup Skolelærerseminarium og ægtede i det samme Aar en Datter af den fra Kampen for Trykkefriheden bekendte Michael Gottlieb Birchner. Efter Birchners Død havde hans Enke ægtet Jonas Collin, der saaledes blev Stiffader til Boyes Hustru. Med dette ny Afsnit af hans Liv begynder hans egentlige Forfattervirksomhed, som vi kan inddele i to Perioder, af hvilke den første strækker sig fra Aaret 1818 indtil hans Kaldelse som Præst for Søllerød Menighed i Sjællands Stift i Aaret 1826.

Hans anden og sidste Forfatterperiode falder under hans gejstlige Virksomhed: fra

1826 indtil hans Død den 6. Juli 1853, da han faldt som et Offer for Koleraepidemien.

Under sit Ophold paa Jonstrup Seminarium viede han sig fornemmelig til den dramatiske Poesi; men ved Siden heraf gav han sig ogsaa af med lyrisk Digtning; saaledes udgav han i Aaret 1819 en Digtsamling; men det var dog først og fremmest som dramatisk Forfatter, han i disse Aar udfoldede en betydelig Virksomhed. I de otte Aar, hvori han opholdt sig paa Jonstrup, indleverede han saaledes en anselig Række Skuespil til Teatret. Største Delen af disse Stykker blev imidlertid modtaget med ringe Bifald af Publikum; naar Teaterdirektionen alligevel vedblev med at modtage hvert nyt Stykke, som Boye indleverede, saa skyldtes det sikkert det Forhold, hvori han stod til Teatrets daværende Chef, Jonas Collin.

Paa en enkelt Undtagelse nær (»William Shakespeare«) er Æmnerne til alle disse Stykker hentede fra Historien. Nogle af de vigtigste er: »Brødrene i Lejre«, »Conradin, den sidste Hohenstaufer«, »Juta, Dronning af Danmark«, »Svend Grathe« (i hvilket Sørgespil Boyes mest bekendte Sang: »Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden« findes), »Kong Sigurd« o. m. a — At der til Grund

for denne hans historisk-dramatiske Digtning virkelig skulde ligge noget grundigt historisk Studie er næppe tænkeligt, naar man tager det korte Tidsrum, inden for hvilket alle disse Værker saa Lyset, i Betragtning. Denne Mangel paa historisk Indsigt spores da ogsaa gennem alle hans Arbejder paa dette Omraade. Naar dog enkelte af hans Skuespil formaaede at rive Publikum med, saa skyldtes det først og fremmest de ypperlige Skuespillere: Ryge og Nielsen, i hvis Hænder Hovedrollerne som oftest blev lagte, og dernæst den fine og betagende Musik, som den store Tonemester Kuhlau — for Syngespillenes Vedkommende — ledsagede dem med. Det gaar imidlertid ikke an at nægte hans dramatiske Værker poetisk Værdi: de udmærker sig ved en rig lyrisk Diktion og et blomstrende Sprog.

Man føler uvilkaarligt, at han er i Slægt, om end langt ude, med sin store Mester: Oehlenschläger. Hans Stykker forsvandt hurtig fra Scenen, kun en enkelt Gang dukkende op igen, for stedse at synke i Graven med de Mænd, der havde baaret dem oppe.

Vi vender os nu til den anden Side af hans Forfattervirksomhed, der med hans Kaldelse til Præst tager en ny Retning. Fra

dette Tidspunkt — 1826 — ophører hans dramatiske Virksomhed; men som Salmedigter bryder han sig nu en ny Bane, som han fortsætter med Held i sine senere Embedsstillinger: som Præst ved St. Olai Kirke i Helsingør (fra 1835) og som Sognepræst ved Garnisonskirke i København (fra 1847). Han havde allerede 1817 anslaaet Salmetonen, da han udgav en metrisk Oversættelse af en Del af Davids Salmer under Titel af »Davidsharpen«; men det var først nu, han for Alvor helligede sig til den religiøse Digtning; og paa dette Omraade udfoldede han ligeledes en betydelig Virksomhed.

Han udgav saaledes, nærmest med Hensyn til en paatænkt Indførelse af en ny Salmebog for den danske Kirke, et stort Salmeværk, hvis fire Samlinger udkom 1833—1837 under Titel af: »Aandelige Digte og Sange«. Dette Værk fortsattes med en ny Samling: »Aandelige Digte og Sange«, der udkom i to Dele 1840—1843, og endelig udgav han i Aaret 1847 første Del af en ny og forøget Udgave af sin religiøse Digtning, der efter hans Død fuldendtes af A. Baggesen og I. C. Holck. Denne sidste Udgave udkom i 3 Bind 1847 – 1854.

Det var Kingos Harpe, han greb, dén, hvorom han synger i det Digt, hvormed han

tilegner Dronning Caroline Amalie sit første Salmeværk:

»Urørt staar i støvet Krog
Kirkeharpen, Kingo slog.
Danmark ejer Skjalde nok;
ingen den i Hænde tog;
ingen i den hele Flok
synge vil paa gammel Vis
Herrens Lov og Korsets Pris.«

Selv om det i en Tid, da »Strængene bruste fra Grundtvigs Haand«, og Ingemann sang sine dejlige Salmer, lyder noget fordringsfuldt at sige, at »Kirkeharpen, Kingo slog«, staar urørt, og at »ingen den i Hænde tog«, saa maa vi dog indrømme, at Kingo er den Salmedigter, han nærmest er i Slægt med; thi det er Tonerne fra Kingos Harpe, der klinger — selv om det kun er svagt, saa dog lydeligt — gennem alle hans Salmer, der udmærker sig ved en sand kristelig Aand og en ren, ægte Begejstring. Han henter ofte sit Udgangspunkt fra Naturen, hvis Skønhed og Rigdom han paa en mesterlig Maade forstaar at fremstille i et skønt og billedrigt Sprog. Blandt de bedste af hans Salmer, der endnu lyder i vore Kirker, kan nævnes: »Lidt kun det baader, at Mesteren Huset opbygger«, »Dybt helder Aaret i dets Gang«, »Bliv hos os, Mester, Dagen helder«,

»Naturen holder Pinsefest« og »Hvor blev Guds Jord et dejligt Sted«. Foruden disse Salmer findes der i vor nuværende »Salmebog til Kirke- og Husandagt« henved 30 Salmer af ham. Som vi heraf kan se, hævder han sig en smuk Plads i vor Salmedigtning.

Ogsaa som Prædikant vandt han sig et anset Navn. Som hans store Kærlighed til Naturen afspejler sig i alle hans Salmer, saaledes vidner ogsaa hans Prædikener, af hvilke der udkom forskellige Samlinger, om den samme Kærlighed til Naturen, fra hvilken han ofte henter sit Stof. Han forstod som faa at læse af Jord og Himmel en hellig Tekst. Som han i Orkanens Røst hører en Opfordring til at love Gud som Naturens evige Herre, der kender den belejlige Stund til at lade dens Kræfter virke efter sin Almagts og Visdoms Vilje, saaledes hører han ogsaa i den milde Foraars-Vind Guds kærlige Fader-Røst, der lyder til os her oven fra. I den venlige Foraars-Aften, naar Vestens Skyer rødmer for Guds Aasyns Straaler, som i den dybe og tavse Vinternat, naar de funklende Stjærner højtideligt skrider hen over Himmelhvælvingen, føler han Guds usynlige Nærværelse i Naturen. Hans Forkyndelse fandt da ogsaa Genklang i mangt et Hjærte, og Søndag efter

Søndag fyldtes hans Kirke af en lyttende Skare, som elskede det ærlige og oprigtige Sandhedsvidne, der til sin sidste Stund:

»stod trofast Vagt med Herrens Ord
ved Døbefont og Alterbord.«

LUDVIG ADOLPH BØDTCHER.

ET MINDEBLAD
PAA
HUNDREDAARSDAGEN FOR HANS FØDSEL.

Ludvig Bødtchers Liv var ikke rigt paa epokegørende Begivenheder: stille og fredeligt hengled det — uden Kamp og uden praktiske Formaal; men al Tid omgivet af en forunderlig Skønhedsglans. Han var en lykkelig Mand, lykkelig i den Forstand, at han hele sit lange Liv igennem kunde følge den stærke Frihedstrang, som Naturen havde udrustet ham med; thi til Arbejde og Kamp var han ikke skabt, »hans Liv var som Blomstens, at nyde Livets Skønhed og at gengive den«. Begge disse Dele har han da ogsaa i rigt Maal forstaaet; han har som faa nydt Livets Skønhed og Rigdom; men al Tid paa en smuk og taktfuld Maade, og til sin sidste Stund ejede han Sangens Gave. Vel har han

ikke efterladt sig store Arbejder; én lille Digtsamling, der Aaret efter hans Død suppleredes med hans »sidste Digte«, er Alt, hvad vi har fra hans Haand; men hvert eneste Blad i denne bærer da ogsaa Vidnesbyrd om hans store lyriske Talent.

Det er sikkert derfor paa sin Plads, naar vi nu i Hundredaaret efter hans Fødsel mindes ham med Tak for den Skat, han i sine Digte har beriget den danske Literatur med.

Ludvig Adolph Bødtcher blev født i København den 22. April 1793. Hans Fader, Søren B., var Inspektør ved det lavrvikske Jærnmagasin. Han var en alvorlig og stræng

Mand, som omfattede Digtekunsten med stor Kærlighed og Interesse. Hans Hustru, Conradine, f. Qvist, var en Plejedatter af Grev Danneskjold-Laurwigen. Hun var baade i aandelig og legemlig Henseende en fuldstændig Modsætning til sin Mand: hun var af et livligt Temperament, var lille og mørk af Udseende, hvorimod han, der havde et mørkt og alvorligt Sind, var høj og blond. De levede i et saare lykkeligt Ægteskab, der var velsignet med seks Børn; af disse var Ludvig Bødtcher det yngste. »Han var — ligesom Grundtvig, Ingemann og Hauch — en Benjamin.«

Han var endnu kun en lille Dreng, da Adam Oehlenschläger kom i Forældrenes Hus. Oehlenschläger havde nemlig sluttet Venskab med Bødtchers ældre Broder, Anton. I sine Erindringer fortæller Oehlenschläger: »Medens jeg endnu gik i Efterslægten, havde jeg faaet et Privatteater indrettet hos Anton Bødtcher, hvis Fader var Forvalter ved det lavrvikske Jærnmagasin. I Faderens Fraværelse tillod Moderen os gerne at spille Komedie i de store, rummelige Værelser. Jeg fik en lille Trup samlet af Anton Bødtcher, hans Søster og et Par andre, og nu spillede vi for en Del af vore Skolekammerater.« Som Herman

von Bremen i »Den politiske Kandestøber« saa Ludvig Bødtcher for første Gang den senere Digterkonge, som skulde aabne hans Øje for Poesiens underfulde Verden.

Da han havde fyldt sit syvende Aar, satte Faderen ham i Borgerdydsskolen. Uagtet han under hele sin Skolegang ikke lagde nogen særlig Flid for Dagen, saa hævdede han sig dog al Tid en smuk Plads blandt sine Kammerater paa Grund af sin udmærkede Forstand og klare Fatteevne.

Medens han endnu sad paa Skolebænken, begyndte han at skrive Vers og viste ved flere Lejligheder, at han havde et kritisk Blik og et grundigt Kendskab til Versebygningen. Da han saaledes en Gang blev eksamineret af sin Rektor, Professor Nielsen, i Latin, overraskede han denne med at oversætte sit Pensum af Horats metrisk og rimet. Denne Præstation indbragte ham dog alt andet end Ros; thi hans Rektor nøjedes ikke med at give ham en alvorlig Irettesættelse; men han klagede endog til Faderen, der lovede at passe omhyggeligt paa, at Ludvig ikke skulde »spilde Tiden«. At dette ikke al Tid lykkedes den samvittighedsfulde Fader, fremgaar af følgende pudsige Scene, som vi vil lade Bødtcher selv fortælle:

»Som Direktør i »Det videnskabelige Selskab«, en anset Klub, overværede Fader Stiftelsesdagsfesten og viste os hjemme som sædvanligt de forfattede Sange. Iblandt disse var der én, han ikke noksom kunde rose, og da jeg havde læst den og tav, spurgte han spodsk: »Naa, hvad siger du, Poet?« — Nu havde jeg tilfældigvis selv skrevet den og svarede derfor koldblodigt: »Aa ja, den er ret god‹, og skød den fra mig. — »Ret god!« sagde han vred, »den er min Sjæl ypperlig, det har alle sagt.« — Her var Fristelsen for stor, og jeg ytrede, at jeg ikke ret vel turde rose den, da den var af mig selv. Efter en lille Pause udbrød han med megen Heftighed: »Ja, den er min Sjæl god alligevel!««

Han har sikkert ofte under sin Skolegang længtes efter den Dag, da han som Student for stedse kunde sige Skolen Farvel og med Liv og Lyst hengive sig til Syslen med Poesi.

Denne Dag oprandt i Aaret 1812, da han blev dimitteret til Universitetet.

Han blev altsaa Student i en Tid, da der var Liv i Literaturen, da Oehlenschläger stod i sin fulde Glans, da Ingemann, Hauch og Heiberg traadte frem. Med Begejstring lyttede han til Tonerne fra Oehlenschlägers Harpe, og med levende Interesse fulgte han de lite-

rære Bevægelser. — Sammen med nogle gode Venner, deriblandt J. M. Thiele og Abrahams, stiftede han i sit Rusaar et lille literært og poetisk Selskab »Hebe«. Medlemmerne af dette Selskab kom sammen en Gang hver Uge for enten at oplæse deres egne Digte eller holde Foredrag. I disse Sammenkomster deltog Bødtcher dog næsten aldrig; thi hele sit Liv var han besjælet af en levende Frihedstrang og Uafhængighedsfølelse; derfor følte han heller aldrig hverken Trang eller Lyst til at samle sine Evner om nogen større poetisk Opgave; men nøjedes med at indrykke sine Digte i forskellige Blade og Tidsskrifter, hvor de al Tid modtoges med megen Velvilje af Publikum.

En dyb og alvorlig Sorg, der pludselig ramte ham i hans første Studenteraar, kunde dog kun for en Tid formørke hans milde og ungdomsfrejdige Blik paa Tilværelsen. Om denne Sorg fortæller han selv:

»Jeg blev tidlig som Student forelsket i en yndig, ung Pige og var hemmelig forlovet med hende i henved tre Aar; men hun døde pludselig af Brystsyge. Hendes Død gjorde mig saa ondt, at jeg aldrig mere tænkte alvorlig paa en lignende Forbindelse, end-

skønt jeg skylder varmhjertede Kvinder mange lykkelige Timer i mit Liv.«

Hans Livsglæde var for frisk til, at den skulde have sit Hjem paa Kirkegaarden; derfor forvandledes denne store Sorg, der i Øjeblikket smertede ham dybt, til en mild Erindring. Hans Øje søgte da heller aldrig hendes Træk:

»i Gravens fugtigmørke Gemme;
men hæved paaskeglad sig kæk
mod Lyset, hvor hun nu har hjemme.«

I et fint og yndigt Digt skildrer han et Møde, som han havde med hende paa Kirkegaarden Aaret før hendes Død:

»Rød sank til Hvile Dagens Stjerne
i Guld og Pragt
og vinked frem sin blege Terne
til Nattevagt;
men varm endnu af Kys fra Solen
var Vind og Luft,
og rundt om sendte Natviolen
sin søde Duft. —

Og paa hin Bænk ved Aftentide
hun trofast sad --
jeg satte mig ved hendes Side
vemodig glad;
som dybe Suk de sagte Vinde
forbi os drog,
af alle Hjerterne der inde
kun vore slog.

Da stirred hun med ét og bæved,
og op hun fór —
ved hendes Fod sig langsomt hæved
den sorte Jord.
Af Angst sneg dunkel sig en Skygge
ind i min Sjæl,
det var, som blegnede vor Lykke
i samme Kvæld.

»Kom!« hvisked jeg, »hvorfor vel grue?
det intet gjaldt —
en Muldvarp skød sin lille Tue,
se, det var alt!« . . .

Ak, sælsomt skifter Livets Scene!
Knap svandt et Aar,
da sad jeg atter — men alene,
hvor Bænken staar:
Det elskte Navn jeg maatte skue
paa Gravens Brædt
og gyse for den lille Tue,
som dog fik Ret.«

Uden at forberede sig til nogen Embedseksamen dyrkede han i disse Aar — foruden Poesi — Musik og Skuespilkunst. Den Tonekunstner, han elskede højest, var Mozart. Det var for ham, som blev han hensat i en skønnere og renere Verden, naar han stille og tavs lyttede til hans herlige Mesterstykker; selv dyrkede han Guitaren, og for dette Instrument har han skrevet flere Digte.

Hvad hans Interesse for Skuespilkunsten angaar, saa var den saa levende, at han endog optraadte paa adskillige af de Privatteatre, som København paa denne Tid var saa vel forsynet med. Han har sikkert haft Talent i denne Retning; thi baade Oehlenschläger og Rahbek, der begge havde set ham optræde i »Enigheden« og »Thalia«, opfordrede ham stærkt til at gaa til Teatret; naar han imidlertid ikke fulgte disse Opfordringer, saa var det ikke af Mangel paa Lyst; men fordi han vidste, at Faderen aldrig vilde tillade ham det. Hans store Selvkritik hindrede ham vel ogsaa heri; thi, som han selv siger: »Jeg var stræng imod mig selv og fandt, at mit Ansigt ikke afgav en Maske, som var stor nok for Scenen.« — Han har i det af A. P. Liunge udgivne »Literatur-, Kunst- og Teaterblad« skrevet en Del Afhandlinger om Skuespilkunst samt flere Teaterkritiker, der alle vidner om hans store Interesse for Scenen.

Medens han nu selv havde megen Glæde af sine literære Arbejder, saa betragtede Faderen dem kun som Tidsspilde, og dette pinte Bødtcher i den Grad, at han, der hidtil for at bevare sin Frihed uindskrænket havde undgaaet ethvert bundet Forhold, til sidst opfyldte Faderens indtrængende Bøn og tog

imod en Plads under Magistraten. Denne Virksomhed, der passede saa lidt for hans poetiske Natur, blev dog ikke af lang Varighed; thi da han ved Faderens Død, der indtraf kort Tid efter, at han havde tiltraadt denne Plads, blev Ejer af en lille Formue, der var tilstrækkelig til at tilfredsstille hans beskedne Fordringer til Livet, saa ilede han med at foretage en Rejse til Italien, som han saa ofte i Tankerne havde gæstet.

Det var kun hans Hensigt at opholde sig der nede i et Par Aar; men — »Rom er et fortryllet Bur«, som han siger i et af sine Digte, og da han først var kommen inden for den hellige Stads Mure, saa blev han der i hele elleve. Han var som skabt til at færdes i disse henrivende Egne, udrustet som han var med et aabent Blik for Naturens Skønheder og med en fint udviklet Kunstsans. I en Række Digte, der baade fra Indholdets og Formens Side er rene Mesterværker, har han skildret Italiens herlige Natur og Livet under Roms evigblaa Himmel. Det kunde være fristende at hidsætte nogle af disse smukke og friske Digte; men dette tillader Pladsen desværre ikke.

Blandt alle de navnkundige Mænd, som paa denne Tid opholdt sig i Rom, var ogsaa

Thorvaldsen, til hvem Bødtcher traadte i et varmt og inderligt Venskabsforhold. I et fint udført Digt har han givet os et levende Billede af den store Kunstner:

»Han kommer fra sit tavse Kunstnerhjem,
hvor tidligt alt hans Genius har været,
og i hans Haand er endnu lidt af Leret,
som travlt han krammer, alt som han gaar frem.
En høj og mandig Vækst, og dog saa blød!
og hvilken Pande, fuld af Aand og Tanke!
Og Haaret vægtigt som en lille Manke,
der vifter Kindens endnu friske Glød!
Den lette, jævne Morgenfrakke,
som straks beretter hist og her,
at den kommer Gipsen lidt for nær,
en Hat, som bred mod Solen værner,
og Kravens renlig hvide Skær
er al den Stads, hvormed han ta'r til Takke —
og kunde dog — var Lysten dertil vendt —
bedække Brystet som et Firmament
med lutter Kors og blanke Stjerner!«

Det Venskabsforhold, hvori Bødtcher traadte til Thorvaldsen, blev i én Henseende af stor Betydning.

Omkring Aaret 1834 henvendte Thorvaldsen sig til Bødtcher, der frem for nogen anden besad hans Fortrolighed, og erklærede, at det var hans Ønske, at hans Fødeby kom til at eje de betydeligste af hans Værker,

og i dette Øjemed anmodede han ham om en testamentarisk Disposition. Dette ingenlunde lette Hverv røgtede Bødtcher med saa stor Kærlighed og Omhu, at det virkelig lykkedes ham at skaffe Danmark de rige Kunstskatte, som nu er vort Fædrelands Stolthed og Pryd.

I denne vigtige Sag henvendte Bødtcher sig ikke til de romerske Jurister, hvis bortræsonnerende Kritik var ham vel bekendt; men han skrev hjem til den højt ansete og indflydelsesrige Konferensraad Collin og bad ham om Raad og Vejledning.

I det varmt skrevne Brev forestillede han Collin, hvor sørgeligt det vilde være, om det af ham og Thorvaldsen opsatte Testamente »af Mangel paa en nøje Iagttagelse af Alt, hvad Loven i saa Henseende byder, i Tiden skulde kunne rokkes eller gøres tvivlsomt af de herværende (romerske) Jurister, der vist nok efter hans (Thorvaldsens) Død paa højere Befaling ikke vil undlade at lede efter ethvert ubestemt Ord eller forsømt Form«; thi, føjer han til: »Desværre behøver de ikke at søge længe, dersom Testamentet beholder sin nuværende Skikkelse.«

Det var den rette Mand, Bødtcher havde henvendt sig til; thi sammen med Anders

Sandøe Ørsted udarbejdede Collin nu en Disposition, der var tilstrækkelig utvetydig i sine Bestemmelser og i formel Henseende uantastelig. Imod dette Dokument havde Thorvaldsen intet at indvende, og med Glæde underskrev han det; men Æren for, at denne Sag blev ordnet paa saa tilfredsstillende en Maade, tilkommer ene og alene Bødtcher.

Allerede det følgende Aar, 1835, sendte den danske Regering Fregatten »Bellona«, ført af Kaptejn L. de Coninck, til Rom for at hente Thorvaldsens kongelige Gave. Selv ledsagede Bødtcher — om Bord paa Fregatten — den kostbare Ladning til sit Fædreland, som han ikke havde set i elleve Aar. Da han mærkede, det bar mod Hjemmet, stemtes hans Sjæl til Sang, og han skrev det smukke Digt:

»Du Bølge fra den danske Kyst,
med Jubel hilse vi dig atter!
Paa ny sig vugger ved dit Bryst
din unge, harniskklædte Datter.«

Til »Bellonas« Ære synger han i dette Digt:

»Da svang hun sig, saa smuk som stærk,
til Landet, rigt paa Kunst begavet,
og tog en herlig Kunstners Værk
og bar det højt igennem Havet!«

Den 27. August ankom »Bellona« lykkelig og vel til København, hilset af en jublende Menneskemasse.

Ved sin Hjemkomst havde Bødtcher, til Trods for de mange Aars Forløb, den Glæde at træffe alle sine Søskende i Live; men »det var«, som han skriver, »paa høj Tid, at jeg kom hjem; thi næste Aar døde min ældste Broder, og det ene Led af Kæden brast efter det andet«.

Selv blev det ham forundt at leve endnu i 39 Aar, og i al den Tid boede han i en tarvelig Lejlighed i — Sværtegade! Hvor klinger ikke dette Navn melankolsk i Sammenligning med Piazza Barberina, hvor han havde levet saa skøn og rig en Tid! Og dog — hans beskedne Fordringer til Livet, hans lykkelige Evne til at finde sig glad og tilfreds under dets skiftende Kaar gjorde ogsaa hans Ophold i disse ellers saa triste Omgivelser venligt og hyggeligt.

Hans lille Stue, som man naaede op til ad en snæver og skrøbelig Vindeltrappe, havde et ret ejendommeligt Udseende paa Grund af det mørke Loft og de kulsorte Vægge, som han aldrig tillod sin Vært at pudse op. »Det er et kostbart Tapet, jeg har paa mine Vægge«, plejede han at sige til den, der første Gang

besøgte ham; »men De kan ogsaa tro, der er gaaet mangen udmærket Cigar op i Røg, førend jeg har faaet en saa dyb Farve paa Loft og Vægge!« Paa en lille Reol, som han havde anbragt oven paa et mægtigt Chatol, stod hans egen Buste, som Bissen havde modelleret i Rom, og paa Væggen hang hans Guitar og en Mængde gode Haandtegninger; henne ved Vinduet, hvis Karm al Tid var fyldt med duftende Blomster, stod en stor og magelig Lænestol, som han især yndede at sidde i. Saaledes saa den Stue ud, hvor han levede det sidste Afsnit af sit Liv, og hvor saa mange af Datidens betydeligste Digtere og Kunstnere al Tid fandt et kært og godt Tilholdssted; her levede han — glad og lykkelig — i Mindet om den rige og straalende Tid, han havde tilbragt sammen med Thorvaldsen i det underfulde Land, der havde fyldt hans Sjæl med saa mange skønne og uudslettelige Indtryk.

Af og til lod han i disse Aar et Digt trykke; men det var først i Aaret 1856, han udgav sine samlede »Digte, ældre og nyere«. Denne lille Digtsamling, der har oplevet det ene Oplag efter det andet, modtoges med stor og fortjent Velvilje baade af Publikum og af Kritiken.

Hans Digtning, der er en ren og skær Lyrik, minder meget om Christian Winthers og Emil Aarestrups; men dens Tone er langt mildere og mere lidenskabsløs end hos de to nævnte Digtere; den er en tro Afspejling af hans noble og elskværdige Personlighed. Det er en Selvfølge, at hans mangeaarige Ophold i Italien har sat sig dybe Spor i dette lille Bind Digte; men det skal siges til hans Ros, at han aldrig glemte sit Fædreland, som han har viet mange af sine allerbedste Sange. Som Indtryk fra hans Romertid finder vi i denne Digtsamling de skønne og formfuldendte Digte: »Mødet med Bacchus«, »Aften ved Ariccia«, »Nemi«, »Morgen i »Nemi« og »Genkomst til Nemi«.

Det var dog ikke al Tid det Storslaaede i Naturen, der satte ham i Stemning og gav ham Stof til Sang, nej! det Stille og det Smaa havde en særlig Tiltrækningskraft for ham. Han kendte Menneskehjertet til Bunds, kendte dets dybe Længsler og dets stille Kampe, og han vidste vel, hvad der af Storm og Stille kan huses i et Menneskebryst; herom vidner de yndige Digte: »Efter Sorgen« og »Englen Israfil«, der for sin alt for bløde Medlidenhed fik den Straf »at hente Sjælene til Himlens Glæde« uden at turde trøste de

Efterladte med »Haab om Gensyn hist i Evigheden«:

»Men ser han i det dunkle Sygekammer
et Barn sig vaande i den sidste Stund,
og hører han den blege Moders Jammer,
da fristes tit til Trøst hans tavse Mund —
men lydig imod Gud han venter stille
og bringer tavs til Himmerig den Lille.«

Hvor højt han havde elsket denne Jord, hvor han havde levet saa rigt og lykkeligt et Liv, følte han bedst, da »Aftenskyggerne voksede«, og han maatte »staa rede med Pas og Rejsestav«; men han frygtede ikke Døden; thi i Kristendommens Lys saa han det ukendte Land, han gik i Møde. Med Tak til Gud:

»— — — — — — for Sangens Gave
i al din Miskundhed«

døde han stille og fredeligt — den 1. Oktober 1874 — i sit 82. Aar.

RETURN TO ➡ **CIRCULATION DEPARTMENT**
202 Main Library

LOAN PERIOD 1 **HOME USE**	2	3
4	5	6

ALL BOOKS MAY BE RECALLED AFTER 7 DAYS

Renewals and Recharges may be made 4 days prior to the due date.

Books may be Renewed by calling 642-3405.

DUE AS STAMPED BELOW

AUTO DISC DEC 1 3 1990

UNIVERSITY OF CALIFORNIA, BERKELEY
BERKELEY, CA 94720

FORM NO. DD6
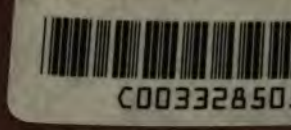
Manufacturers
Syracuse, N. Y.
Stockton, Calif.